

Ideológiák békéje

Szentségtörő szavak következnek most: *nekem se higgyenek! Azok se, akik eddig hittek. Én se hiszek senkinek. Ameddig erőm engedi, igyekszem mindent úgy átbogarászni, hogy erények és csalfaságok legalább a fölismerhetőségig eljuthassanak agyacsokám rekeszeibe.*

Ez eddig, szőröstül-bőröstül egyedül rám tartozik, minek akarom kibeszélni? A legtöbb vallási, filozófiai és ideológiai irányzat az igen és a nem harcára, a jó és a gonosz küzdelmére épül, miért nem jó nekem az, ami évezredek óta itt van, ahol mi vagyunk? Mit is jelent az ideológia? Eszmék rendszere. Eszméből legalább annyi van, mint emberből, rendben is lennék velük, de a rendszerbe foglalás már halálos valami. Ott már csontok törnek, vér folyik, és embereket temetnek. Amióta esztét tudja az emberiség, üti és vágja a másikat, mert annak nem úgy forog az esze kereké, mint az övé. Ennél nagyobb bűn nem létezik, mars a pokolra! Azt is oda küldik, aki a mennyek országa jegyében fogott kardot. Emlékszünk még a keresztes háborúkra? Isten sírja reszketett a szent a honban.

Támadtak ideológiák, amelyek mindezt osztályalapokra helyezték, és embermilliók pusztulása lett ebből is. Világháborúból hivatalosan kettőt tart számon a történelem, de mellékesen több harmadik is van már. A keleti és a nyugati nagy hódítók – Xerxész, akit Ahasverusnak is ismerünk, Nagy Sándor, Napóleon, Hitler és Dzsugavili – annyi embert tudott fanatizálni, számolatlanul szálltak sírba, vagy maradtak temetetlenül, vadak javára. És Pol Pot, meg a többi? Minden nagy csatában legalább két főhős termett: a győző és a legyőzött. A többi névtelenül bukkott. A hősöknek szobrokat emeltek, a többinek semmit.

A szobrok sorsa pedig, hogy időnként erőszak dönti le őket. Vallásháborúk ma is vannak. A mohamedánok máig vívják a keresztények ellen. A Krisztus-követők keresik az együttműködés lehetőségeit, egyre jobban hódít az ökuménia eszméje, ami a sarkok gömbölyded lekerekítése valójában. Tedd vissza hüvelyébe kardodat, és imádkozzunk együtt! Fondorlatot lát ebben is a legnagyobb szláv vallás főpapja, és azt mondja, addig egy lépést se közelít, amíg a római egyház föl nem adja hittérítő törekvéseit. A hittérítés végeredményben a hívek elhódítását jelentené. Mögötte is ott van a hódítás. Krisztus és a Sátán.

Nem kéne nekem ilyen kozmikus magasságokban elmélkednem, az is elég, ha rányitom a tévét az országgyűlésre, vagy a pártok vitájára. Amit az egyik egy üdvöztető igazságnak kiált ki, azt a másik azonnal beletapossa a sárga földbe. Aztán fordul a kocka, mert négyvétenként fordulni szokott, más lesz az igazság, és másokat vernek bele a pócegödörbe. Mert minden párt ebben az egyben teljesen azonos nézetet vall: az ő ideológiája az egyetlen IGAZSÁG. Mondhatsz, amit akarsz, elvégre szólásszabadság van, de ha nem azt mondd, amit mi, beragasztjuk a szádat.

Mondja valaki, a skizofrénia súlyos fajtája az, hogy valaki csak a maga rögeszméjét hajtja. Tudathasadásnak fordítják, ennél tovább már nem hasadhat. Szemellenzós ideológiának ismertük meg az öregátkosban. Most mintha abból is több lenne. Óhajtanunk szabad az ideológiák békéjét, de egyelőre nem számolhatunk még vele. „Ökumenizmusra” való törekvés ugyan van – bocsánat, hogy a vallási mászót ide is áteszem –, de csak annyiban, hogy a nagyhalak megeszik a kishalakat. Pártfúciónak szokták mondani, de ezt se tessék nekem elhinni.

Béke veletek, emberek!

H. D.

Fürdőzők és kórokozók a standokon – Vízminőség Csongrád megyében

Kiváló és nem megfelelő

A Tisza a Maros-torkolat fölött tisztább, megfelelő minősítést kapott a mindszeinti strand is

Illusztráció: Tésik Attila

A csongrádi Körös-torok, valamint a mártélyi Holt-Tisza vize „kiváló”, sok szabad strand viszont sajnos „nem megfelelő” minősítést kapott a legutóbbi mérésnél. A vízminőséget idén már az üzemeltetőknek kell rendszeresen ellenőriztetniük, az ÁNTSZ csak szűrőpróbaszerű méréseket tart.

A medencés strandok helyett nagy hőségben sokan választják az élővizet, és a Tiszára, Marosra, vagy a környékbeli bányatavakhoz mennek úszni. Nem árt azonban előzetesen tájékozódni a víz minőségéről, hiszen különféle betegségeket, súlyos esetben fertőzéseket is okozhatnak az ezekben a vizekben található kórokozók.

Az új jogi szabályozás értelmében már nem az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat (ÁNTSZ) feladata a rendszeres ellenőrzés, azt ugyanis az üzemeltetőnek kell elvégeztetnie kéthetente.

A hatóság is végez szűrőpróbaszerű ellenőrzéseket, de idényenként csak egy-két alka-

lommal – mondta el Kovács Ferenc megbízott megyei tisztifőorvos.

A strandok vízminőségét a beküldött minták alapján állapítják meg. Ha a víz egymást követő két alkalommal kap „nem megfelelő” minősítést, az ÁNTSZ kezdeményezi a fürdőhely bezárását, melyet csak három negatív minta után lehet újra megnyitni. A „vízminőségi eredményt” mindenhol ki kell írni, hogy arról a fürdőzők tájékozódhassanak.

Mivel a strandszezon az elhúzódozó árvíz miatt is későn indult, még nem érkeztek be az első önmérések eredményei az ÁNTSZ-hez. A hatóság azonban június végén elvégezte a megye fürdőhelyein a víz minőségének vizsgálatát, ezekre lehet jelenleg támaszkodni.

A nem kijelölt fürdőhelyek közül a szegedi Foka, a makió szabad strand, valamint a mindszeinti naturistastrand kapott nem megfelelő minősítést. A Lapos és a Sárga vízminősége június 29-én, a mért időpontban megfelelő volt. Ezt azért érdemes hangsúlyozni, mert folyóvizek esetében a víz szennyezettségének mértéke is óráról órára változik.

MI NEM MEGFELELŐ?

Az, hogy egy fürdőhely nem megfelelő minősítést kap, nem feltétlenül jelenti azt, hogy a víz egészségre ártalmas. Csupán arról van szó, hogy a kórokozók száma a határérték feletti. Húsz év óta még egyszer sem fordult elő olyan járványos megbetegedés, amely a víz nem megfelelő minőségére lett volna visszavezethető. Ilyen rossz eredmény esetén egyébként az ÁNTSZ hatóságilag tiltaná a fürdőzést.

A kijelölt fürdőhelyek közül a szikszóúti naturistastrandon több mérést is végeztek. Májusban és június elején még megfelelő volt a vízminőség, a hónap végén és július közepén azonban már nem volt az. Megfelelő minősítést kapott azonban a sándorfalvi bányató, az algyői szabad strand, valamint a szentesi és a mindszeinti strand is. A csongrádi Körös-torok, valamint a mártélyi Holt-Tisza vize pedig kiváló.

TIMÁR KRISZTA

Táplálkozási lánc: a félholdszarvúak a mocsári növényt, a honatyák a bivalyszalámit eszik

Jön a szegény ember marhája

Bivalyok kerülhetnek a Körös–Maros Nemzeti Park Igazgatóságának kardoskúti látogatóközpontjába. Az egykori vásárhelyi pusztához tartozó Kardoskút mellett a Makó közelében lévő Montághpusztára is kerülhetnek ilyen állatok.

Egykor Csongrád megyében is tartottak-tenyésztettek bivalyt. Ujrahonosítása indokolt lehet: a Balaton-felvidéki, illetve a Fertő-hansági nemzeti parkok tapasztalatai szerint nagyon sokan kíváncsiak a „rámás bivalyra”, amelyet félhold alakú szarváról neveznek így. Aki most akar bivalyt látni, nem kell a Dunántúlra utaznia: a nemzeti park Dévaványa közelében lévő réhelyi látogatóközpontjában is megfigyelheti az állatokat – innen kerülnek majd egyedek a mi térségünkbe is.

Romániából, a Fehér-Körös vidékéről hozott be bivalyokat a nemzeti park igazgatósága, még a kilencvenes években, s jelenleg fél-száz egyedből álló bivalygulyával rendelkezik – mondja Bontovics Csaba, a nemzeti park menedzseri felügyelője. Hozzáteszi, a bivalyzagdaság csak bemutatónak tekinthető: kitűnően hasznosítja a mocsári, vízi növényzetet, amit semmilyen más háziállat nem fogyaszt, tehát a túlszaporodó mocsári növényzet gyérítésére is alkalmazható. Megyer Csabától, a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóságának osztályvezetőjétől, a Magyar Bivalytenyésztők Egyesületének titkárától pedig azt is tudjuk: idegenforgalmi célokra, kúriórumként bivalyborjút is vágnak már több helyen az országban. Mi több, a Parlament Vadásztermében bivalyszalámit is felszolgálnak, a szürkemarha-szalámi mellett. Az egyesület célja az állomány további növelése, egyelőre főként génmegőrzésre, ezt gazdasági hasznosítás is követheti.

A bivalynak nem csupán jövője van – múltja is. Az Elő- és Hátsó-India mocsaras dzsungeljeiben élő ázsiai bivalyt már évezredekkel ezelőtt háziasították. Európába a népvándorlás során kerülhetett, a Kárpát-medencébe –

A bivalyt még az avarok hozhatták be a Kárpát-medencébe

DM/DV-fotó

Bontovics Csaba szerint – az avarok hozták be. Régi írások szerint a délorosz sztyeppekre sőt Olaszországba is. A forráskritika az utóbbiakat megkérdőjelezi, mondván, a szövegben használt latin „bubalus” szó nemcsak a bivaly, de a bölény megjelölésére is használatos volt (bár a bölényt nehezen tudták volna bárkik bárhová is bevinni, mert sosem háziasították). Az első írott bivalyemlék Magyarországról a XI. századból származik, Erdélyből. Romániában a Kárpátokon innen és túl ma is elterjedt háziállat; Kalotaszegen „szegény ember marhájának” nevezik, épp a táplálékra vonatkozó igénytelensége miatt.

Apósom, Juhász Nagy János is vett bivalyt negyvenötben, mert ló nem volt, elvitte az oroszk – mondja Herczeg Mihály, a hódmezővásárhelyi történet, nyugalmazott levéltár-igazgató. Hozzáteszi: a népi emlékezet szerint a cséplőgépet vontató bivalyt, ha út közben pocsolót látott, semmilyen mó-

don nem lehetett rábírní a továbbhaladásra, még a cséplőgépet is képes volt a vízbe belehúzni, és ott dagonyázott napestig. Magyarországi visszaszorulását az magyarázhatja, hogy Alföld-szerte egyre több mocsaras, vizegyes területet csapoltak le, melynek növényzetét csak a bivaly ette. Bontovics Csaba tudomása szerint az utolsó kardoskúti bivalyról 1969-ben készült fénykép. Nemsokára talán újak is készülhetnek.

F. CS.

FOSZFOR A HÚSÁBAN, ZSÍR A TEJÉBEN

A bivaly – mint a maig használt szókapcsolat jelzi – bivalyerős; egy bivaly vonóereje ötven szalékkal nagyobb, mint egy szarvasmarháé. Teje zsíros, hat liter tejből akár egy kiló sajt is készíthető, és a tehéntejénél több vitamint tartalmaz – a bivalyborjú húsában pedig több a foszforvegyület, mint a szarvasmarhaborjújában.

Marácziné másfél éve nem kap munkát

Az üzemorvosig sem jutott el a hepatitiszes

A jogszabály szerint egészségi állapotuk miatt nem érheti diszkrimináció a munkavállalókat, mégis megessik, hogy betegségük miatt utasítják el az állásokra pályázókat. Maráczi Mihályné másfél év után feladta, hogy valaha is dolgozhasson, hepatitisesként ugyanis sehol nem látják szívesen.

A mai világban, pláne a Philadelphia című film óta azt gondolhatnánk, a súlyos, esetleg halálos betegséggel küzdőknek nem kell olyan mértékű diszkriminációval szembesülniük mindennapjaik során, mint akár csak egy évtizeddel ezelőtt. Hiszen szinte mindent lehet tudni az AIDS-ről, vagy a hepatitisről, azt is, hogyan terjednek. A betegek érdekeit bizonyos területeken jogszabályok is védik. Mindezek ellenére előfordul, hogy kénytelenek azzal szembesülni: a társadalom periferiájára szorultak.

Maráczi Mihályné másfél éve keres magának munkát – hiába. hepatitis C vírussal fertőzött, ezért sehol nem alkalmazták. Utoljára a szegedi fonalfeldolgozóban utasították el, ahová csomagolásra jelentkezett. – Időpontot kértem az igazgatótól, hogy meg tudjam: mi az oka, hogy még a betanított munkára sem vagyok jó – mesélte az asszony. – Ő a megbeszélésre az üzemorvost is elhívta, akit kértem: magyarázza el, hogy érintéssel nem fertőzők. Legnagyobb megdöbbenésemre azonban a szakember is helyesnek tartotta a döntést, hogy a többi dolgozó védelmében ne alkalmazzanak.

A Szeifónál nem kívántak az ügyről nyilatkozni, megkérdeztünk azonban egy másik üzem-

orvost, hogyan kezelné a hasonló eseteket. – Mindig az orvos felelőssége, felveszi-e az ilyen jelentkezőket, a munkáltatót viszont nem tájékoztathatja arról, milyen betegségben szenved az illető – mondta el Lencse Katalin. – Jogszabályban van rögzítve, hogy például a hepatitiszesek hol nem dolgozhatnak. Ide tartozik az egészségügy, valamint minden olyan munkakör, ahol gyerekekkel kell foglalkozni. A csomagolás nem ilyen terület.

A törvény értelmében minden állásra, amely nem szerepel a kivételek között, fel kell venni a betegeket is – egészségi állapot miatt tilos a hátrányos megkülönböztetés. Előzetesen azonban a munkáltatónak joga van munkaköralkalmassági vizsgálatot kérni.

Csakhogy Maráczi Mihálynétól soha nem kértek ilyen vizsgálatot, jelentkezését mindenütt azonnal elutasították. Legutóbbi kudarcra annyira megviselte, hogy pszichiátriai kezelésre szorult. Már nem is akar tovább próbálkozni: felhagyott a munkakereséssel. – Abban bízom, hogy a hamarosan esedékes felülvizsgálatomon megállapítják: jelentősen romlott az egészségi és pszichés állapotom, és talán több lesz a rokkantnyugdíjaim.

T. K.